

PAWUJCIEJSZONA

UN

WYSSAJDI SPOSOBI

DIEL'

ZIEMNIKU LATWISZU

LASIEJA, NU WYSSAJDU GROMOTU LESZYSKU,
RAKSTIEJA, UN IZ-DIEWIA

BAZNIJEJKUNGS JEZUPS MACILEWICZ
WIERSIKIS BAZNIJEJAS KAWNATAS.

Quantum possum, tantum laboro.

A WILNA,

PI KUNGA BIARCIKOWSKA IZBRUKAWOTA

WODA NU RIDZINSZONA KUNGA JEZU CHRYSIA 1850

Mili Lät wiszzy!

Dziejwodams. eš, par itgu taju storp.
jums, (bo un pidzimu iyusu. ziemi) pa-
zynu tibi jwsu wajadziejbas; pazynu kad
turit' protu, un gon drejz, wyssu wa-
rit' saprast' un abjmt'. Na wina rezi
godawu, brejnodamis, kad par tik garu
taju, neatsaroda. niwins ejstajs jwsu
draugs, kotrys grybatu jums abskajdry-
not' un pawujciejt' iksz. litom waiadzi-
gom del tajciejgas dziejwieš, Ejsin;
iksz. litom Gorejom, biēia, jwsu tab-
darejtōi, un ejsi jwsu draugi; bet' ti-
kwiņ Bazniejckungi! kotry starawie-
jos ab jwsu abskajdrynoszonu iksz Ty-
ciejbas. Ti draugi jwsu, bieja: Baz-
niejckungs Jezups Kierkišo, Kanoniks
Inflantu. Bazniejckungs Stopons Ba-
giēnskys. Bazniejckungs Fabijans Krzy-

Pozwoleno drukować pod warunkiem złożenia
exemplarzy prawem przepisanych w Komitecie Cen-
zury.

Wilno 1850 roku 10 Lutego.

Cenzor, *Professor b. Univer. Wileńskiego, Radca
Kollegialny i Kawaler.*

JAN WASZKIEWICZ.

żanowskys. Jezuity. Un Bazniejckungs
Tomasz Kosowskys, kotry rakstieja pa
Łatwiskam, un da druka padiewia gro-
motas, diel' gudynoszonas Diwa.

Gododams ab jwsu biedieju stati,
un jwsu tymstiejbu, iksz dziejwies' pa Sa-
tom; na winu rejzi ajzraudowu; un sa-
godowu parakstiejt' itū gromotū. Na
grybieszona stawies', bet' ejsta milejba
muna, da jums Łatwiszy, ajzdrusynowa
mani, da paduszonaj jōs da drukam.
Zynu, łabi un redzu, kad. daudź atsara-
sis, kotry smissis nu itōs. gromotienies,
war byūt', kad un Łatwiszy! bet' ot-
kon war byūt', kad iēj byūs por paaj-
cynszonu na winam, da parakstiejszo-
naj gudrokas un łobokas.

Iwieszona jaunā, łobas un wajadziej-
gas litas, wyssod tur sowus inajdnikus
un pretiwinkus. Pawajcoit' tikwin so-
wus Wać - Wacus - Tawus, aba wacas
Moties', kajda bieja pretiwiejszona un

niurdieszona uz tim łabdarejtoim, kotry
ajzwiedia szkotas pa Parafiom, un gry-
bieja izwujujejt' Łatwiszus skajtiejt' Gro-
motā.

Bet' paldis Diwam izgajsa jaū tiej
tymstiejba, iznika tys upartums; jaū po-
szy starawoities kab jwsu barni moca-
tu skajtiejt' uz Gromotom.

Wyssur pa myusu Inflantu ziemi, re-
dzim auglus pryciejgus un skajstus nu
ajzwieszonas szkołu pa Parafiom un
wujciejszonu skajtiejt' uz gromotas. Waj-
že na prysza ir tō lita; redziet' Łat-
wiszus, pujszkinus un miejtinias, Swa-
diń, Bazniejca nu Gromotienias Diwam
łydzamus, nu gromotienias dzismies'
Swatas dzidojamas; un nu gromotu ab-
skajdrynojamas sowus protūs?

Igodoit' tikwin uz wacim Tawim
jwsu, kajda jūs bieja saprasszona ab Di-
wu? kotry wajrok ir tyciejuszy Wwa-
cu-Bobu posokom, ne kaj mociejbom po-
sza Kunga J e z a Chrysta; un diel' tō:

kas tūs bieja pasatajseis, Buru, Raganiu, Diwredziu, un cytu daudz bļeniejgu Moniejoju! Kurze tagad ir paļykuszy tā Moniejoji? Ajsto reszy kur ab im dziedis.

Sze! porgoja timsiejas Nakts, un izlēcia Saulā gaismiš un spudrums Ewan-gieluma Swata! a wysuwajrog caur gromotom.

Broleni Latwiszy! Pamiatit' tu sienieju godoszonu, un runu. „Muns „Taws, un wacajs Taws, na mocieja ni „gromota skajtiet' ni rakstiet', a diel tō „majzi edia.“

Nu gromotu wujeas wyssi lauds gudreibas! Gromotienia ityma attrašit', pażytku, pawujciejszonu, un Kawiekli. Kad pujszkins abā mējtienia towa, swat-diniom, abā žimas wokorūs garūs, abā tajkim nu dorbū wolnokim, skajtiejš tiew nu gromotienias sposobus wyssaj-dus un pawujciejszonas; o kaj tiew sirdš prycosis, Taws un Motie!

Ejstiņ zynu, kad atsarassis na winšpicē maniš, kōtrys gudroku, łoboku, un ar tiejroku mieli Latwisku, parakstiejš gromotas, ne kaj jitej muna. Bet' kolejdz tys byūs, pijamit' Latwiszy! muna pracu, ar tajdu sirdi, ar kajdu es jums, jū upereju.

Bazniejchungs Jezups Macilewicz,

PRET - ISOKUMS (wstęp).

*Kó waiag da tám kab Ziemniki waratu
jaiki, wasaty un prycejgi dziejwot'?*

Kab jaiki, un iksz wiesielejbas dziejwot',
daudz waiag da tám, Wyssupymak waiaga
górda un toba édinia un dzierynia. Łobu
un tiejru drebiu. Sausas, gajzas, citas un
syttas ustobas; un cytu łobu Aku. Sadarej-
bas un milejbas storp łautotim. Pakfausiej-
szonas barnu. Mirejgas, gudiejgas un tyciejgas
Sajmies. A wysuwajrog łobas wiesielej-
bas. Tajposz, da tám waiag, kab dziejwot' ar
łobim Kajmienim. Sowa soła, un wysa Pa-
rasia, kab turat' łobu stawu; a pret' Diwu
kab byit' tiejras ajzynozonas. (Sumienia).

Kaj tu wysu apturet'; waryt' jzawujciej-
tiś nu tós gromotienias jzdalejtas uz nokuszym
gobolym. (Rozdział).

G O B O L S I.

*Kaj war sanajtošs gryūdūs tabiejbas pa-
prowiejt', taj, kab nu jūs ciap' majzi
žobu un nawodieamū wiesielējbaj?.*

Goda 1844, kotru godu nešajmiegu, wyssi žabi pimienim, kotrys gods dawiedia wyssus, a wysuwajrog Žiennikus da padiejoj biediej-
baj; ab kotru godu runowa **Wać** — waci taj:
„Kaj dziejwóiam, naredziéiom taj gryūta un
„Otkona goda” ejstiń, waréia redziat', bet'
tikwiń napiminiéja; ajsto, tajds pátš gods biéia
pa neskotrom móšom myšsu žiemi 4771
gods. Iksz tó goda 1844, pór wysu woso-
ru bieja lēji bez porstozonas; pa likniom, pa
witom zamom; kay to: ab Azarim un upiom,
na tikwiń plówas, bet' un orajomi tiejrumi,
bieja ar iyūdini ajzlii; kołni tikwiń nu jwdi-
nia redziéjōs; bet' un tí, porok štapni biéia nu
lejtū kasdiniegu. Pa zamom witom myū-
su Inflantu žiemis; na tikwiń bieja ajzlitas
plowēs un tiejrumi, bet' un dórzy ab Satom.
**Dórzijas sakniaš, kaj to: Gulbas, Kopusti, Ro-
cieni, Buraki un cytajdas saknieš pawyssam
izpywa. Wosorojs pawyssam izgajsa. Ru-
dzy nu dubli, nu jwdinia, aūga cissa tikwiń,**

bet' bez gryūda, a jō, un bieja, tys gryūds
bieja nikniejgs. Uz witu aukstoku, žauga
cissas rudzu, un bieja meskajds gryūds; bet'
un tys biediejgs gryūdiens, nu lejša kasdiniej-
ga mierkdams, worpa saauga. Kad atgojša
šajks, pieć šajka; plauszonas; uz šajwom šaj-
godlami plówia cissas; a cyti un brododami pa-
jwdini.

Gods tys bieja groznys uz wyssa; Lupi
smolkoki, kaj tó: **Wuszkas, Jary, Kozas, cyū-
kas**, nu soštuma un boda sproga un slējka.
Lauds myra . . . nu boda. Žienniks, kotrys
redziéia tu godu nešajmiegu; jō, piminiáš un
pagodos ab jū, pieć piediesmit' godu, ejstyn
ajzraudōš. Tyna goda, lēloka pusia Žiem-
niku, un bez moz wyssi, naturadami wacas
majziš, dziejwowa barodamiš, ar jaūnu maj-
zi, ar wysajdom žolōm, un sakniom žolū.
Ažslymowa daudz laužu; šlymowa wysu-
wajrog uz Karstina sapiwiejša (kotru Dokto-
ri sauc pa Leszysskam: *gorączka gniā*) un
myra bez marys un goła: a wysuwajrog my-
rā mozi barni. Brejnowōš wyssi; bet' nikas
nadasagodowōš, kajda ejstin biéia wajnia tūš
slimiejbūt un smieriš. Wina tikwiń **Sajmie-
nika Jonia**, nu solas Zejšy; barni, wyssa Šaš.

mie, pòts un jò Siwa, biejã wasaty. Kad cyti Ziemniki, un jò kajmieni, wajcowa jù; kaj tu: capdams majzi nu szugodieju gryùdu èsdams jù, naslymoj, kaj miàs? Jon's winim atsacieja: jò grybit' ès jums pawuiciej'szu, kaj waiga darejt', a jò taj darejsit', byusit' wasaty kaj un ès; un taj winim ru-nowa.

Gryudus nadaspiejzus cisz gryuti ir sa-malt'; mytti nu jùs wyssod ir kaj wołgoni; miejklã wyssod ir kaj szkiejsta, naaug, nikod majzia nawar pawyssam dasaciaptis, un ira sakrytusã, kaj kajds klãjstryz (z Zakatem). Mãzia tajda wysod ir cisz wodieja wiesie-lëbjaj cytwaka; nadud cytwakam nikajda sty-pruma; ir naizgramiga, wadaru pipyusz, dora aszni naticjru un sabiziej jù. Cytwaks wa-sats un styprys; war byùt' nu isokuma, wa-ràs ju sagramajziej' wadara, beł' pieciok tu-ràs sopi wadara; kaj to: grajziejzonu pa wa-dary; ajzwierszonu wadara, a uz goła, wy-sod dastoś styprys karstińs. Mãzie tajda wysuwwajrog wodiej mozim barnim.

Rudzus stãpni saplãutus, waig uz wie-ja fãbi izkaliejt'; tujajk wiasť da szkuniñaj. Nu szkuniñas sierdamus Reja, tajpat' Reja wa-

ig fãbi iskaltiat', beł' nasasutynot'. Pieć iskultszonas, jmdams nu Oruda, waiga gryu-dus fãbi ciepli iskaltiat', tujajk malt'; nutis rudzã nawaiag rezi dandz myttu malt', beł' tikiok konce waig del isciãpszonas maj-zies. Myttus, nu ti rudzu nawaiag turãt' majsus aba Kubuleni, ajsto, gon drejz byùs wołgoni, un sasassis pykos; beł' ploni iz-fajst' uz potoga, un dina, pa diw reziãz por-majsejt'. Tajpat' pyrnok jaukszonas maj-zies, myttus pi cieplã fãbi izkaltiat'. Jò kas war: fãbi, jò datajdimmyttim damajsej's, myl-tu nu sausu un łobu rudzu, abò kocz treszu doli, łobu myttu mižu. Ijãkdams tús myl-tús, waig mozok lit' jwdinia, ne kaj da łobu myttu, beł' pòr tu waiag wajrog rauga aba Solã. Ajzjãkntu miejkli waiag, ar drebom absiakt', un absit', kab caur palejgu syltuma fãbi padaaugtu. Waiag fãbi izmiejciãt', un tolejdz miecejt', kolejdz biza un gon cãta miej-klã byùs; tujajk pamiãst' kajdu fajku, kab fã-bi padaaugtu.

Kukulus nawaiag darejt' cisz lefus un auk-stus; un nawaiag dandz Kukuli ciãpt'; ajsto: tajda majzie gon drejz pielëj; a sapielejuszajmaj-zie nu tajdu rudzu, wiel wajrog wodiej wie-

sieclėbjaj. Waiag wiertis kab cieplėna bytėtu porok korsts, ajsto: nu to: goryūza wiersiėd drejz sakalst', un sacitynois, a caur tukolikokajs stapniums nu majzies nazijs, un majzies nadasaciapsis.

a Jo kam nawa šobur rudzu, kaj tik saauguszy un nu jės waiag koncze ciapt majzi; taj dor: Waiag pajnt sajwi persiciotu palnu, jsit jės tiejė tynu drebis; tės palnus ar drebis ilikt' tyna jwdini, kotru sildiejsi diel a jzaukszonas majziš. Kad jwdins sasils taj, kaj waiag, izjam nu jwdinia palnus; jlej da to jwdinia trejs abė czetrus Kiliszkus bran- diwienia. Ijaukdams mozok lej jwdinia, ne kaj da tohimmytim. Iswid solė šabi; dabiar Kiminiu, un taj dor kaj aukšok runowu.

Kukulis majzis, piec izmszonas nu cieplė, nawaiag niast uz sołtuma; be' syta ustoba, winu pi utra sonym stowiejt' salikt', kab taj pa mozam atdzystu. Tajdas majziš nawa- iag drejz-est'; ajsto: wodiej swieža.

Ti Sajmeniki, kotry dareja lejdz pawuj- ciejszonas Jonia bieja wasaty un nastymowa.

Stapnia wosora, worpūs Rudzu atsarudas daudz gryūdi maľnu, kotrus gryudus maľnus, Łatwiszy sauc: Wonoga nogi (a pa le-

szyskam— Głównia, roźki, Macznik). Mył- ti nu tūs gryudu ir zyty un smirdiejs; mje- klė nu tūs myłtu wyssoł skiejsta, a majzia sacapla drupynois un naur mikajda lipku- ma. Cyukas, Wystas, Zuś, Raudiwiś un Muszas, gajt' nu to jwdinia, kotra bieja sko- łoti ti maľni gryūdi. A cyłwaks, jė daudz ės tūs myłtu, wajziš pyrmok uz sopies pa kaľnym. Taj nutyka goda 1744 Wociszu ziemi. Styni pyrmok dziedieja naskajdu na- miru pa kaľnym; pieciok citia sopies wyda wadara; absabierės wyssa missa ar mozom pyñiciejom; nizieja wysur oda wyssas mis- sas, dziedieja łauziejszonu wysu łuciekłė, tratieja protu, un runowa optomiejs, stymo- wa uz atrazonas wadara, un tułajk torpi (gliety) nu jės goja; cytim uz goła Zubi iz- kryta. Daudz stymowa, daudz un myra; a tiej wajnia pagoja nu tūs maľnu gryudu, ko- tru daudz majzie-łpiadia.

Tajdas pat' nutikszonas bieja un myłsu mola 184 $\frac{1}{2}$ goda. Kas tod, wiesielejbu sowu- tur por dorgu litu, taj starawiejs rudzias- bi iztiejreit' nu tūs maľnu gryudu.

a wysuwiglok taj wary isiejreit': Pyrmok malszonas pa na daudz rudzu waiag biart'

jwđiri, kajda balgi pilita, drejz rudzus por-
majsiejt', maŋni gryudi, ar cytom smaslom,
pasacialsis uz aukszu, un uz wiersa jwđinia
stowiáš; sajmt' drejz wigli; Rudzus drejz iz-
lit' uz Sita; kad jwđins istieciaš, rudzus iz-
biart' uz tiejra połoga, un izniast' uz Saulis
un wieja, a tyuleń rudzy porkals.

Kas gryb byút' wasats, waiag taj da-
rejť; jo rädz daudz tajdu maŋnu gryudu ru-
dzus sowus.

G O B O E S 2.

*Ku wrajag darejt', kab majzie byutu toba,
un kab tabi izaciäptus?*

Daudz ir storp jums Ziemniejcas, tajdu
Sajminicu, kotras na mok tobas majzieš isciäpt',
un nazyna kaj darejt'. Cyta Sajminica ajz-
jauks myttus uz jwđinia sołta, un byús maj-
zie sakrejtusia. Utra da ajzjaukszonaj jam
jwđini cisz korstu, nu to majzia pipyús wa-
daru. Cyta jam. moz jwđinia, nu to doros
majzia porok čita, un gryuta kaj swyns.
Utra těj daudz jwđinia korsta da ajzjaukszo-

naj nu to majzie byús klejota, un pi Zubu
lejps.

Lejda un ar raugu namok cytas apsai-
tis; Cyta wacu raugu tur, un neajmaŋnoj jó,
un tys raugs cisz porskobš ira. Utra moz
jam rauga, dielto; majzie naskobst' un ne-
aug. A cyta cisz daudz jam rauga, nu to
majzie doros ar telym caurumim, kaj acš
wieršia.

Bet' pi jums Ziemniejcas nawa zwyczaja
darejt' rauga, bet capdami majzi, pamatot'
miejkli ab mótom balgis, diel rauga: tohoks
to ir sposobs, ne kaj darejt' un turat' *zapasa*
raugu. Bet' waiag tabi mierkawot' kab ni
daudz, ni moz pämiast', bet' pa wydyskam.

Otkon, pi imiejiejszonas miejklä uz maj-
zies, cytas Sajminicas; ir tals ~~gysz~~ natiklej-
cas, nagryb tals izmiejejejt'. Čyta cieleť na
mok pidäzwnot'. diel saciäpszosoz majzies.
Jo cisz korst' pidäzwnosi ciepli. Majzie pa
wiersu sadiags, goryžaj, wörstieja čisz sakals,
bet' wyda majzie byús kaj klej trys; ajsto:
caur goryžu sakotkus ~~čyta~~ likokajs
olgonums nu Kukula a ~~čyta~~ nadadady-
nosi, majzia sakrejš, izälissis, un nadasaciäp-
sis. Na wina Sajminica tyuleń piec miejciej-

szonas řada Kukulús, un sadynoj ciepli; nu tó goryřa wiersieja atsastoiós, řmajzie byřús sořdona, kaj bez rauga. Nu tó paiť kad lauds ědami tajdas majzies, dziedť sopias pa wadarym; daboř ajztwierszonas wadara: a barnim nu tajdas majziěs, wysod byřús wadara torpi (glisty).

Muns parads čiapszonas majzies ir tajds. Myřtus waig porsieiot' caur řitu; jwdini salsidejť drusku, taj kab tikwin ku byřutu syřts, ilit jwdini balgia diel majzies, ibiart drusku sóła, un izmajsiejť, kab sółs izařajstus; biart' myřtus, ajzmajsiejť taj biřy, kaj ruku wary pagryřť miejki— izmieciejť řabi ar řukom, absit' balgi ar pořogu, un pastatiejť syřta wiřta, kaj to: pi cieplá, un taj, řaj stouř wysřú niakti. Rejť agry paraudziejť wář ir skobums miejki, jó ir, tod waiga biart' myřtus un mieciejť, toleřđ, koleřđz miejklá nu rukú atstoj; pracas nařatot'. Bet waig starawiejtis, taj tropiejť myřtus biart', kab nabyřutu miejklá cisz biza un ěita; ajsto: jó liřši jwdini diel atmiejkstynoszonas miejklis, gon drejř war byřit' majzie sořdona. Pieć izmieciejșzonas řobas, waig balgi apřot' ar pořogu, absit', un pastatiejť syřta wiřta, kab miejklá

pasacatšus. Un isokť kurynot' ciepli, ar řobu mořku, řabi pidadzynot'. Diel paziejszonas, waj gon; aba waj moz ir cieplis pidadzynots; pieć izstaucejszonas ugłú nu cieplá; waig ciepli ibiart' řajwi myřtu, jó myřti tyřleń paliks sorkony, ziejmia ir: kad řabi cieplis pidadzynots; a jó myřti byus bořti; ziemia: kad cieplis moz ir pidadzynots; tutajk waig ilit' mořkas, un ořkon kurynot' ciepli. A jó myřti tyřlen paliks mařni, ziejmia, kad cieplis cisz porok ir pordadzynots, tutajk waig drusku pagajdiejť, kab cieplis atsadzřsynotu.

Pieć tó: waig darejť nu miejklá Kukulús, un sadynot' ciepli; ciepli ajřlikt' jó byws Kukuli ab diwipacmit' morcieniu swora, to waiga ciepli turat', trejř stundias, ab ařobas puř celėnás. Jó kukuli ořtojniu morcieniu, to diw stundias.

A kaj pi Ziemniku ijakszona ir: nu myřtu rupi samořtu, čiapt' mařzi, (kotra pa leřzyřskam saucas, *Chleb razowy*) un kukuli tajšus řeřy, taj kad kukúls swiar ab trejřdiesmit' morcieniom; to waig tajdus kukulús turat' ciepli wajrog nekaj sieszas stun-

dias, aba łobu cielini — a cyti sadynoŭ uz wys-
sas naktis.

Pieć izjmszonas majziés nu cieplá, waiag
samiäreiaé' wiersieju goryŭzu, ar jwdini syłtu,
aba ar Ołtu, aba ar súłym (*kwas*). Nawaw-
jag zwolejt' kab majzie drejż' atsadzysynotus,
diel to : waiag Kukulús, winu pi utra sta-
tiejt', apłot' ar połogu, kab pa mozam at-
dzystu. Taj darejdams, turasi majzi gordu
un łobu.

Porsorgoszona. Pymok malszonas gryú-
du uz myłtim, waiag gryúduš łabi iskalúejt'
ciepli; porsiejot' caur siłú, kab na byútu go-
łotu molá, smilkszu un pałnu. Dziernawu
akmini, waiab, kab na byútu cisz miejksi,
ajsto: pisatryn' nu akminiú dądz smilkszu; a
smilktias majzia ir wodiejgas.

Ityma gobofa, kaj waiag ciapt' majzi; pas-
ciejszu cik wordieniu da jims Zienniki Łat-
wiszy! Na winu rejzi, brejnowus es, un
cyti dądz brejnowós nu tó: Kad Zichniks
łabi dziejwodams; kotrys, gon ir bogots, pi
kotra kletias pyfnas ir majziés, un nawa wi-
tas kur jü biart', a is dieltó: patš, un wyssu
sowu Sajmi nierdiej un baroj ar majzi ba-
rola. Nu tó, pajoja un piruna pi Krywu

ab Łatwiszym, tajda „Лагынь безмогій!
„снню кормить чистымъ хлѣбомъ, а самъ
„неть пушной.”

Ejstin, tys tissa ir: kotrys turadams gon
majziés, ad' barofu: patisz, bezprotieigi dora:
Ni wina ziemi, nikajdi laudš taj nadora; diel
tó un jums Łatwiszy waiag porstot' taj da-
rejt', a wyssuwajrog iksz godim auglejgim.

G O B O L S 3.

Ab Gúlbom.

Par gúlbom wyssupymok waiaga patiejkt'
Diwam; a pieciok Jenerafam Anglickam Fran-
ciszam Drake, kotrys pyrmajs jü atwiectia nu
Peru, Kienistias Amerykas, 1586 goda da An-
gliaj, a nu tiniás moz pa mozam, un pi mums
ajzawiadias. Nikod jam godny nawarasim
patiejkt' por taj lefu łobumu. War jós est',
sausas ar sóli, war jós majsiejt' da Kopustim,
Rocienim, Gryziniu, un da ziernim. War
nu jós ciapt' majzi, tajsiejt' sirus; un wyssu
ku tikwin grybiási, wary padarejt'.

*Majzia: toba un wasata, nu gúlbu taj
dorós.*

Sausas gulbas un Zalas, waiag abskust' tiejry nu odas un ziemis; tiejras gulbas, sagryst' ar nazi uz ptonim gabalenim, tus gabalenius, sabiart kajda kuka trauka, un uz jom pilit tiejra softa jwdinia, un taj, taj stou' wyssu nakti. Rejt' agry janas gulbas sagrajzietas ora nu jwdinia, un waiag likt' jos kot-ka, aba kajda teta puda, na tol' da wiersam, pilit tu kotku aba pudu, pyiny, ar jwdini tiejru softu, dastatiej' da guniej, un tolejdz worejt', kolejdz gulbas saszkiej's, un uz pu-tras sasaworej's; Tufajk pudu waiag astatiej't nu gunis, un atdzysynot' taj, kab ruku waraim turat' tyna gulbu putra. Izlit' tu putru uz Sita, un trejt' ar ruku, kab caur Situtu porjtu iiej putra dazfauktiwiwaj (a). Wokora waiag tu putru salikt' balgi, kuryma jaučas majzia, un dabiart' tik myttu, cik waiag diel' ajzmiejciejzonas, a jwdinia n' kasiej-ties na lit'; ajzjauktu un pormiejciejtu jabi miejkli, waiag absiakt' ar potogu, balgi ap-sit', un pastatiej't syta wita uz naktis.

(a) Aba numozgot' win gulbas un ziemis un smilkszu; piec worcjszonas, czaity un oda paliks uz Sita.

Agry otkon miejciej's miejklá jabi, bez jwdi-nia, dabardams myttu tik, kab miejklá byu-tu jabi biza. Balgi ar miejkli, apsitu, pas-tatiej't syta wita, un taj taj stou' trej's abó czetrás stundies.

Ciepli waiag pidadzynoť lobok nekasj wysod. Tajsiej't Kukulis, un sadynoť ciepli.

Ruciejtu tieu: kad majzia byús gorda, lo-ba un stypra; a loboka wiel' byús, jò da-micssi da miejklis drusku Sola un Kiminiu.

Eobas un gudras Sajminicas, daudz mok lobuma padarejt' nu gulbu.

Mytlis nu gulbu, taj wary padarejt'.

Jamas gulbas lelukas; izskolojós jwdini tabi; waiag tós gulbas trejt' smokki uz tarkas dziel-za (blaszana), da traukam pytnam jwdinia. Waiag tu satrejtú mazgu porfajst' caur Situ bizu, kab uz jò patyktu czafas; tys ir: odie-nia gulbu. Piec porsyükszonas, waiag imt' tu szkiejstumu, un lit' majsienia nu lynu dre-bias, un imgt' ar rukóm, kab smokokas iz-jtu caur drebi, da tiejra kajda kubula; a ras-nokas druponas patyktu majsienia. Tós dru-ponas wari izworejt' putru, abo šupim abo cyukam addat'.

Tu szkiejstumu porsyuktu caur drebi, wa-

iag pilit' ar tiejru jwdini, un tã szkiejstumu
 gulbu samajsiejt' łabi ar jwdini; pãr łobu łaj-
 ku, kad absastosis jwdins; tys ir: kad myłti
 nũkrys uz dybynu Kubuta, tutajk waiag pa-
 mozam jwdini nu wiersa salit', un otkon pi-
 lit' ar tiejru jwdini, pamajsiejt' łabi, kab
 wyssi myłti nu dybyna pasacaltus, un sasa-
 majsiejtus ar jwdini. Otkon pamiãst' uz ga-
 ra łajka, a kad absastosis, salit' pa mozam nu
 wiersa jwdini; un taj darejt' tolejdz, ko-
 lejdz paliks pawyssam tiejrs jwdins; a kab
 tũ apturãt', koõcze waiag treju dinu łajka.
 Kad salisi jaũ padieju rejzi jwdini, tutajk mył-
 tus sãgrajziejt' gobotym, un waiag likt' uz
 tiejrus potogus; pieé ejsa łajka, kad byũs po-
 łogi stãpni, waiag likt' utrõs saũsõs potogus,
 tolejdz, kolejdz wyss jwdins izjõs nu myłtu.
 Tutajk myłti ar nazi grajzõs uz gabalenim
 garim kaj pierstõs, un płotuma kaj diw pier-
 sti. Tũs gabalenius waiag likt' uz tiejra gof-
 da, apłot' ar tiejru potogu, un kaltiejt' uz
 saũlis, abõ syłta ustobã. A kad izskals, byũs
 tiejri, bołti, un skajsti myłti. Tũs myłtus
 portrejť un porsiejõť caur Situ bizu. Nu
 tũs myłtu ku grybiãsi, waresi padarejt'. da
 wyssajdam édiniam ir łobi. Wary nu jũs

ciapt' piéjragus, blinius, bet' waiag dadud'
 drusku myłtu Kwiszu, abõ mizu. A wys-
 suwajrog wary nu tũs myłtu ozboru tajsiejt'
 taj:

Kad gurwiãã atsawiãsiõs, un pi jũs ir piũs
 jaũnajs. (Młodziwo). Iłit' bluda tõ pina sa-
 sildiejta; ibiãrt gulbu myłtu taj daudz, kab
 byũtu łabi biza miejkla; izmajziejť łabi.
 Picciok pakłot' uz gotda tiejru potogu, miej-
 kli nu bludas izłikt' uz rata Sita, un ar ru-
 ku pa Situ trejt' tũ miejkl; caur caurumie-
 nim tõ Sita, kryõ pa mozim garym gabale-
 nim tiej miejkla. Waiag wiértis, kab ku-
 ryma wita uz tõ potoga, biży cisz na byũtu
 gabaleniu. Uz tõ posza potoga izskaltiejť
 tũs gabalenius. Izskoltuszus saimť nu po-
 łoga, sabiãrt' kajda tiejra majsienia. Nu tõ
 ozbora wary izworejt' bizu putrũ, un jõ da-
 dusi drusku Swista, abõ pina, byũs ediũs tobs
 un gords - krupniku wary izworejt'.

Siru nu gulbu taj wary patajsiejť.
 Iztasiejť gulbas wysstõłobokas un lełokas, wa-
 iag jõs izworejt', bet' taj kab odienia jũs na-
 porplejstu. bo caur tũ tratiej spaku un gõr-
 dnuu. Kad jaũ pa wyssam.ãtsadzynosiõs; tiej-
 ry aptaupiejť nu odas, abõ czãutu, un likt'

złauktiwie. Pieć tó, waiag jós satrejt' už tarkas, aba samajziet' łabi ar porniejcu kú-
ká. Pi taj satrejtú gulbu waiag likt' sildiej-
ta pina (Twarog) softa, bet' bez Sulfas (ser-
watka). Nu to wary tajsiejt' trejs taütus (ga-
tunki) Sirá-taj:

Jó paimsi gulbú satrejtú, trejs morcienias,
a diu morcienias pina sildiejta, byús Sirs wys-
sułobokajs un gords.

Abó czétras morcienias gulbu, a diw mor-
cienias pina, byús jaú né kaj gords kaj pyr-
miejajs sirš.

Už goła taj: Jó paimsi picás morcienias
gulbu, a winu morcieni pina, byús sirš napá-
wysam gords.

Waiaga pasólejt', ibiart' drusku Kiminiu
un łabi pormajsiejt' gulbas ar pinu; taj por-
majsiejtós traúka kajda, kaj to: Złauktiwie,
waiag absiakt' ar tiejru potogu un pastatiet'
wita; un taj, taj stou; zimys łajka trejs aba
czétras dinas, a wosoró diw dinas. Pieć tú
dinu otkon izmajš łabi — un waiaga ładiet'
sierniús opofus, abó kaj sauc pa Leszyskam
(Gamufki) tús sirenius abó gamufkas, salikt'
kajda kierzieniejtí, sapiejta nu skotú, aba kór-
klu, kab wiejs eaurý jtú, un kab izjtú nu

tús sireniu stápniums un wołgonums. Pieć
diwiciu dinu waiag iz-jmt' sirus nu tós kar-
ziniejtás un salikt' uz kajda gołda, pakorta,
kur zam jumta; kaliet', bet' nawaiag kaliet'
uz saúliš, aba pi guniš, nu tó: Siry plejšt'.

Jó isoktu plejšt' siry, to waiaga jús sa-
miarciał ar Otu aba pasmarat' ar pinú ryú-
gusu samajsiejtu ar krejmim.

Kad jaú Siry izskals, waiag jús salikt'
piuda, aba kajda kúka trauka; taj: Dybynu
piuda, aba kajda trauka, waiaga izktot' ar Zó-
li, kotra pa Leszyskam saucas *Nostrzyk* aba
Melilot, a pa Latwiskam *Ciela Obuleni*, ko-
tras daudz aüg pa myúsu dórzim. Pieciok
uz tós zóliš, likt' ajeni siru; uz wiersa otkon
zóliš, a pieciok siru ajli — un taj: da wiersa
traúka púlikt'. Un łaj taj tyma, traúka pas-
toú diw Niedielás aba wajrog. Tajš sirš jó
byús wacoks, to byús łoboks; torpi iksz taj-
dim sirym nikod neajzawadóš — tikwiń waiag
jús głobot' saúsa wita.

Nu gulbu dora un izdzań brandiwieni,
zynu: Iws Zienniki Latwiszy nadziejsit' bran-
diwienia, diel to: — kaj tys dorós narak-
stiejszu.

Tajpat' nu gulbu war izworejt' Madu (sy-

rop) padarejt' cukru, un ab tū narakstiejszu; ajsio: Iws ejstin nadarejt'.

Gulbas (jō ir toba wosora) cisz ir auglejšgas; nu winas izaug picidēsmit' un wajrog gulbu. Kaj waiaig g'obot' gulbas uz zimas, zynoit' t'abi, dieltō nawa wajadziefbas mañ ab tū runot'.

Kad gods ir tobs, un gulbas t'abi izaig, ir tulajk pa wyssam łatas; taj, kad pijurū gulbu war nupierkt' pōr piepacmit' grōszym. Wieleju eš Sajminikim un Sajminicom napordut' taj t'abi, bet tobok ar gulboim barot' tūpus, a rādziēi kad wajrog turāsi pażytkā. Un taj: guwioim jō dusi gulbas worejtas, byūs tuktas drejž; a jō gulbas zalas sagrajziefjas p'loni, samajsiejsi ar gryzumim cissu (siecška) pa pusiaj, un baroši guwiaš, duš wajrog pina. Wuszkas wary barot' taj: p'loni sagrajstas gulbas, samajs ar grizumim cissu pa pusiaj; nu tō barūkla byuš tuktas wuszkas, wajrog un tobokū duš wylnu.

Da walaj p'abarot' wuszku, gon ir treju morcieniu gulbu, tys, jañ ir dawirejts nu Sajminiku Wociszu.

Kaj ar sieukuru litu waiaig cyłwakam gudri un pretiegi darejt'; taj pat', lejdza un ar

gulbom. Jō gulbas Wosora stapnia izaigš jwiniotōs, wyda tukšzas, abō jō ir pasadynotas ziemi dublōta; tulajk reszok waiaiga jōs ešt', ajsio: jō cieszki jōs ešsi, war wodiejt'.

Taj biejā pi mums porgojusza goda 1847. — gulbas biejā tobas uz dōrza, wyssi pryca-wōs radzadani' skajstus motrojns; bet' kad daudz naktiu biejā gon sołtu, dieltō: gulbas nadaspieja pawyssam t'abi; biejā wiersa un wyda gulbu daudz zicimiu mañu un sorkonu (plamū) un ar pōkom kajby najzotas; ziemi augdamas jañ nawa. Zieminiki kotry ēdia gulbas tos nadaspiejas, slymowa uz atrauta wadara, a cyti un myta.

Gulbas tobas, swāšatas un dāspiejuszas, ir wyda dzaktonas, un natur. mikañdu zicimiu mañu aba sorkonu. Gulbas nadaspiejuszas un jwiniotatas, ir wōdiejšgas natikwin laudim, bet un lupim; jō jōs dušas, giesēki ešt'.

Gulbas sasotuszas wōdiej cyłkam, jō, cieszki ar jōm, baroši jōs; kab nawodiejtu, taj waiaig padarejt'. Gulbas sasotuszas waiaig izbiart' reti, kab atsafajstus; kad atsafajzsis, ar gulbeniu kajdim da kojōm dāššitim, waiaig tos gulbas sasotuszas, samajdziejt' t'abi, kab,

jwdinís nu jóm iz-jtu; taj kab tikwiń palyk-
tu myłti un czaufas. Tós gulbas samajdziej-
tas waiag izniáš' uz wieja, un jós drejz' por-
kals. Iskoftuszas sabiart' kajda sausa wita;
un warasi ar jóm barot' cyúkas aba łupus-
taj dora Sajminiki Wociszu.

Cieszki tropieias, kad gulbas taj sasawa-
das pi cyta Sajminika, kad aug mozas un naj-
zótas (krostawe) ir parads pormiejszonas sak-
tú gulbu, tajds: Waiag izłasiejt' gulbas wa-
safokas un lełokas; pasadynoť jós tyú leń nu
wosoras, uz witas un puśdinas saulis pagry-
stas; Waka Rudini uz motroim tús gulbu,
byús kaj obuleni zali; (wyda jús ir saktas gul-
bu). Tús obulėnius, waiag safasiejt', salikt'
kajda wita syttá, aba uz Saúlis, kab wini pa-
tyktu miejksi, un isoktu pyúšt'; tuťajk tús
obulėnius marcadams jwdini trejt' ar ruku
caur Situ pastatiejtu uz kajdas balgienias ar
jwdini. Iwdini, caur Situ sakrytuszas sak-
łas, sakrejs uz dybna balgiás; iz-jnt' tós sak-
łas nu timis, porskotot' wiel' łabi ar jwdini,
izkaltiejt', un turát' sausa wita. A kad da-
gajdiejsi wosoras, waiag tós saktas pasiát' re-
szy kajdá wita uz rasadnika. Kad pasaro-
łdiejsi motroi jańnu gulbiejszu, waiag izra-

wiat' nu Zólis, a motrojús gulbieniu ar zie-
mi abbiart', kab tikwiń łopienias motroju ra-
dzatus. Rudin' waty, (bet nagajdiejt' softu-
mu) waiag motrojús jańnu gulbieniu raút', un
łasiejt' gulbas; kotras byús pa wysam mo-
zas; pagfobot' jós pogroba—dubi, ar sausom
tik kajdom łopom abbiart', kab pór zimu ne-
saaugtu. Uz cytas wosoras, sadynoť taj, un
ab tú pat' łajku kaj wysod sadynojs gulbas.
Izaúgs' auglejt', un lefas byús gulbas, un tu-
rasi jań pormiejtu Saktu.

Gulbas uz sieúkuras ziemis aúg, kab ti-
kwiń ziemie byútu łabi iz-orta, un miejksi
iztajsiejta; bet' łobok aúg' uz ziemies smilk-
stotas drusku, ne kaj úz gryútas mólejsas, un
cisz tuktas.

Zynoit' łabi, kad gulbas diel' siėszonas
war szkaldiejt' uz cik gobotym, bet' waiag
wiertis, kab sieúkura gobota byútu aťtienia
diel' at-aúga—bet' nu nasziektu lełoki kryú-
mi aúg'.

G O B O L S ' 4.

Kaj waiag' głobot' sakties dórzu?

Na winu rejzi es cisz brejnowus tam, ko-

died' myšus Ziemniki Sajminiki, nikō wājrog
nead', kaj tikwiń Kopustus, Krupniku, aba
zierniūs un gulbas; kad pōr wyssu godu, wy-
sod waratu turat', wyssuskajstokas dōrzu sak-
niēs; un kas dinas waratu amiejt' strawas
un ēdini; taj, kaj dōra Mista — Dziejwotōi;
kab tikwiń grybatu.

Taj runowa Bazniejkungs, da winam Saj-
minikam Ziemnikam, kad jū satyka ejamu nu
dōrza, un žalojamas, kad torpi ap-jadia gluž
kopustus.

Atsacieja jām Ziemniks.

Waj, wāj; Mociejtojs, Mociejtojs! Jūms
tikwiń taj redziš; kas že tū war ēst', kō
nawa.

Es že taj pat' grybieju tieū pasćiejt'; atsa-
cieja Bazniejkungs.

Na turyt' dieltō, ajsto nagrybit' ab tū sta-
rawiejtiš. Pieciok isocia jām runot' Bazniej-
kungs. taj:

Iwš Ziemniki! Sieūkurajs nu sowa dōr-
za, waryt' pisastarawiejtiš uz wyssa goda, na
tikwiń Kopustu, Rocieniū, Buraku, Gryziniu
un Burkonu, bet' Siejpušu, wyssajdu zierniu,
Ogureczu, kab dina Swatdinas, aba kajda mal-

tiejti, waratim un patš tobok paēst', un gu-
diegok gostūs pijmt'.

U tiū, tiū! Bazniejkungs! Bazniejkungs!
Kurže, mūms taj padarejt', kaj pi Kungu ir!
Mums Ziemnikim, kotry bezporstozonas es-
son iksz dōrbim, kotrym bez nikajdas atsa-
pyšzonas waiag strodot' mūža.

Bazniejkungs — jam atsacieja. Na runoju
ēs ab tim Ziemnikim, kotry ir zam waldiej-
szonas Kungu: tim tō gryūtōk ir: ajsto: lelo-
kus koļpoj *prygonus*, ne kaj jws, kotry essot'
Kieninā Ziemniki (osunia walkst'), pikotru
mozoki ir pa wyssam dōrbi, pa mūžom, un
inozokas Wotokas; waryt' to wyssa dasasta-
rawiejtiš, jo grybiesit' pracawot', un ab tū
starawiejtiš.

Wajže saknies dōrza uz wyssa goda pi-
sastarawotas, na leš ir palejgs majzej? —
Waryt' tū wyssū turat', tikwiń nawaiag ža-
lot pracas, un cik grōszu uz saktōs; un sor-
got' barnus, kab dōrzus napustiejtu pyrma
ļajka; un Sajminicas kab ļajstiejtū un ra-
wietu.

Tolok, Bazniejkungs taj runowa: Mi-
ļajs muns Sajminiks! Waj zyny, nu kō
pat' tobums Satas? Oto! wyssuwājrog nu

tó; jó wysur byús parads iksz Sajmisties.

Waiag zicmés ajz-jmt' tikwin tik, cik wary łabi ajzart' un iztajsiejt'. Bada tur, kur ziemie apwaldiejš Sajminiku! Zynoms ir, dawirejta łita, kad uz moza gabalenia ziemies, łabi iztajsiejta un ar syúdim ajzlykta, wajrog izaúgš majziés, ne kaj, uz diw rejzias lełoka gobolta, bet' slykti isposzejta un bez mikajda smasłú. „Moz tur izaúgš, kur Ciejrulš tikwin syúdos.“

Jo byús wysur satá parads; tułajk patisz, gon byús łajka dasawiertiš dórza; nu dórza sakniés nujmt', un izgtobot' łabi.

Wujcieja tod Baznieckungs Ziemniku taj: Jó grybi porgtobot' pór zimú, saknies dórza, kaj to: Burkonus, Rocienius, Burakus, Rudukus, un Gryziniáš, kab pieć zimás uz wasara, byútu taj gordas; kaj szudin nu dórza; taj darejt' waiag:

Rudin, kad saimsi nu dórza tós saknies; waiag taj abtiejrejt', kaj wysod dorot'; tys ir motrojš at'gryst', nu ziemis un smilkszuabkratiejt', paturat' pušćinas uz wieja, kab wiejš jós abkaltiejtu. Tós saknies kotras grybi ćst' par Zimú, waiag iniašt' ustobas pogroba. A

ar tóm sakniom, kotras grybi pieć zimás ćst', taj dór.

Izrok dubi uz witas aukstokas, dziłuma, asi łobu, dubia kab byútu sausá; dybynu dubias iz-biart' ar smilktiom sausom, izkfoť ar cyssom; un uz tóm cyssom likť wysajdas saknies. Cyti Sajminiki, aba Sajminicas, izkfoť dybynu un sonus dubias, ar sausom rudzu cyssom. A utri Sajminiki runoj: kad łobok, jò ni ar kú'naizkfoši.

Jó pibiarsi taj dubi, bet' wieriys, kab nabyutu pawyssam pyfna: Abkfoť saknies ar dudu cyssu. Uz wiersa dubias pakfoť pagalás winu pi utras na toľ, uz tóm pagalóm lic łobu ajli cyssu garkoťu rudzu; un abbiar ar tu pòszu ziemi, kotru izroki nu dubias, taj kab wiers tós ziemis byútu óss. Aplejk dubias; izrać growiejti na leťu uz lėjas, kab jwdins neajztaťu da dubiaj. Uz wosoras kad jaú zima por-js, kad pasabiejksiš soľtumi; at'róć dubi; a ruciejtu tiw, kad attrašsi wysas saknies, taj dziejwas un wasałas, kaj szudni byútu nu dórza — taj dóra Dórzieniki pa Mistym — un Wociszzy.

Ab Kopustim. Ir pi jims, jaú sieniejó ajzwieszczona, kad Rudin wyssus Kopustus ty-

kót' kubułas. Kopusti sałykti kubuła, stowadami pór wyssu zimu, cieszki syltò ustoba, aba kocz un kambara, caur zimu un par wosoru; a wyssudrejżok jó nutiacias sùła nu wajnis na cita kubuła; tułajk Kopusti smird', pyúst', un na łoba ir gorduma; na war tod, nu jús byut' un wasałajs èdińs. Otoż! taj es redieiu ar Kopustim darejt'.

Tikwiń tik waiag Rudin sakopot' un salikt' kubuła Kópustu, cik waiag uz zimias; a ar pałykuszom galwieniom padór taj: Tòs galwienias kotras grybi ajzturat uz pawasara, nawaiag ciersť nu kakanu ar nazi, bet' waiag raút' ar wyssom sakniom nu ziemis. Waiaga izrakt' growiejti dziluma, uz diwiejom pajmszonom łopstas. Tymòs growiejzus, waiag likt' galwienias Kópustù, ar galwieniom uz zamaszku, a ar sakniom uz wiersa; bet' taj: kab galwienia, galwienias nadasadurtus; ar tũ pańi ziemi, kotru iz-jami nu growiej-szu, abbiar Kópustus. Jó byús łeli sołtumi, tułajk aplić tãs growiejzus ar cyssom aba ar spalim. Taj pagłoboti Kopusti byús dziejwi da poszaj Wosoraj. Wosora wary ius likt' da Kubuła, a byús kaj szudiń nu dórza—growieni ar cyssom jzkłoj—un uz wiersa.

War byút', kad tũ nagrybi, tam tyciãt; tod: diel dawirejzonas, kocz diesmit' galwieniu Kópustu uz zimias taj pagłoboy. Bet' tũri prota kab tajli growiejczy byútu uz witas aukstokas, kab jwdińs jmus nastowatu.

Utrajs sposobs ir: Kaltiãt' wyssajdas saknieš; un kópustus: bet kopustus kalbiãt', aba ogureczus dauđz ir dorba, a moz łobuma; diel-to: es ab tũ narunoszu.

Pa Leszu ziemi, ab Mistim Warszawu un Krakowu, sicúkura Sajminica Ziemnica, ar sakniom dórza taj dóra. Saknieš nu dórza sajntas, kaj tò: Burkonus, Rocienius, Gryzini, un Pasternaku; szkajski nu ziemis ab-tiejrejť, un abskołot', a cytom un ezaúfas ap-łaupiejť. Tòs saknieš sagryst' ar nazi uz galbenim, na pawyssam płonim; tãs gabalenius uz digã sawiãrt' kaj ziejlãs; tãs digãs ar gołoym sakniu, pakort' kũr ajz-ciepla, kab iskostu—bet' na dyúmòta ustoba. Kad iskals, waiag saknieš salikt' majsã, un turat' sausa wita—pyrmok worejzonas waiag tòs saknieš jwdińi atmierciãt' un porskołot'—èdińs byús gords.

Cisz łabi tò byútu, kab Sajminicas myúšu darejtu taj; tò: nawajdzatu pieć zimias uz pa-

wasara barot' Sajmi ar wyssajdom Zólom, un gajsnot' fajku uz łasiejszonas Zólas: taj da-rejdamas, war byt' pewnas ėdinia da jaunim auglim.

G O B O L S 5.

Ab Dórzym, kúku aúglejgu un ab jús pačytkim.

Myusu moša, daudž ir tajdu Sotu, kury-mòs neatrašši ni wina kúka aúglejga; a cy-ta soša, kocz un atrašši kajdu wínu Obiel-nieju aba Wišniejti, un tòs poszas ir kajmie-ža kúku; ajsto: uz jòm aug' obuli mozi: ry-ukti, un skobi. A tys, wyss nu ko pait'? Oto, wyssuwajrog nu natykuma Ziemniku.

Mieža, wyssur warym atrast' Obielniej-cas; na daudž waiag pracas kab jū izrakt', atniast' da sataj, un dórza pastatiejt'. Uz utra goda, tyma calmieni, iszkiet' zareni fo-ha kúka. Wišniās un Sliwkas wigli war ajzwiast'; ajsto: ti kúki uz wyssajdas zie-mies, un posz slyktokas dziejwoj, aug' un dud' augius.

Wociszu ziemie, pa wyssam cytažok ir, ne kaj pi mums; tur: sieakurajs wyssubiediej-

gòks Ziemniks aúdziej dórzeni kúku aúglejgu, ab jòm kłopatliwi stajgoj, un lejda, kaj bar-nu aúklej; ajsto: nu jò tur pažytku un pryču. Tajsniejba tó ir: kad myusu moša, cisz gryuti ajzwiast' Sódus, un jz-audziat' kúkus; nu tús pryczynu: — Daudz ir nažudieigu un lejda kaj bezdiwicigu lauzu, kotry nu pawidiejbās, wyssajz cetyim majtoj kúkus, un pustiej Sódus. Pujszkinini žugdami pa naktim obulūs, ablaūž zorus, nu ko: na wínu rejž, izkalst' kúks. Na leša szkodia kad is abkratiejš Obulūs, bet' le-toka szkodia, kad kúkus sapusta. Tajsniejga tó byutu tissa, kab Wiersieniki pastatiejtu lešas stropieš uz tim, kotry Sódus pusta. Un taj: Jò lešs cytwaks, pytna prota, aba kajds Sajminiks: waj tó: nu pawidiejbās, aba nu sirdiš, aba nu progorejbās, isпустiejtu kam Só-du, aba izlaustu Bittieš, godnys ir: kab jū nu-tisotu Wiersieniki uz kajda goda, uz gryútīm dorbim; tys ir: kab da *žaczka* pikoštu uz pra-cas wyssa goda.

A Jò mozs pujszkinis nu sošwolis, nu pro-gorejbās tik, jlejš Sóda, abkratiejš obulūs, un ablaūziejš zóras, godnys ir tajdas stropieš.

Satasiejt' pujszkinus wyssas Sošas; runot' im wyssim, un parodiejt', cik tó waiag-fajka

da izaudziejšonas Kūka. Kad Kūks auglejš-gijs sadynojšs na tikwiņ diel sowa pažytka, bet' wysuwajrog diel łobuma nokuszaz cilties; tys ir: barnu un diel wnuku.

Kaj tod lefu szkodi dora tys, kotrys izlauž Sōlus un pusta Kūkus. Pieć tajdas runas, wa-iaġ atniast' cik obulū, un zorūs tos poszas obielniejšas, kotru abłauziejša; paguldiet' uz ziemis pujszkinu wajniejšu, palikt' obulūs pret' jō muti; paturāt' ju aļz gołwas un koju; un taj siečkurajš pujszkins jam tū zoru obielniejšas, un ciers' łabi, kocz pa winaj reļziaz wajniejšu: a kad wyssi porciers' ju taj; taj tułajk Wiersieniks jū ar reļkstiem smagi, net da asznia sakopoj. Jo na stropie, to, war byut' kad kauns, piturās cytus nu darejšzonas tajdas szkodiš.

Swieszōš ziemies, kaj to: Francia, Austrija, Anglija, — Wociszu Kienisti, un daudz pa cytom ziemiem, wyssi cieli lełoki, kotras mieš saucōm pocztas cieli (pocztowe drogi), ir nu obieju pusiu absadynoti ar kūkim auglejšim; kaj tō: Obielniejšom, Gruszom, Sliwom, Wisniēm un cytim auglejšim. Wajcoit' Karawiejšu, kotry biejš tymōš ziemies; wajže na taj ir? O! kaj lels łobums ir nu tō, diel cie-

ławiejša; ajsto: łajka korsta, natikwiņ zam pakreslā kūka, atruņ atsapyūšōnu łobu; bet' stopszona, atruņ diel-siewi atsadzyszynozōnu uz Obielniejšas aba Sliwas. Tur siewkurajš cieławiejšs, war ēst' da walis, bet' ar siewim napajam, un nawa wajadziejšas jmt', ajsto: šiečkura wita atruņ. Nawa tur Zōdziejšas Sōlu; ajsto: siečkurajš Ziemniks tūr sōwu dōrzienu, audziej un pracawoj ab jū.

Myusu tikwiņ ziemi nasaradziš nikur. Nu kajdas pryžynas tys pajt'? Oto! nu tō: kad na paspiāšsi isadynot' kucieni, a tyulen jū izlauž.

Daudž witus, Kungi raudziejša absadynot' cielus ar kūkim auglejšim; bet' pieć diwiejšu godu nabiejša ni wina dziejšwa, wysšus is-pustiejša, izłauziejša. Kas že tū szkodi dora? Ejštiņ, na cielawiejšs, ajsto: jam nawa łajka; is tur pryču, pakresli, un pažytku nu auglejšgu kūku ab cieli. Ejštiņ, na Kupecšs, un kajds braukojamajš ar zyrgim, ajsto: winim łobok braukt' pa cieli, kur ir pakresliš, un kur kūki dora palejšu Zyrgim nu Muszu un ūdu. Ejštiņ na Sajminiks kajds, ajsto: tys łabi pajziejst, kajds ir łobums nu kūka, na tikwiņ tagadiejim, bet' un nokuszym dziejšwotoim. Dō-

ra tós szkodieś, Gony un ganiejtias Zussiu; cyku, un wyssajdu łupu. Dora kołpy un Dzarôj, un łajdaki, idami nu Krugà pidzarusy.

Tajsnieja ir istatiejszona swieszòs ziemieś, kad pòr izlaustu kùku; atsoka, sztrafu moksoj un kùku atsadynoju, tiej soła, uz kotras sołas ziemis ir szkòdia padarejta.

To dziełze Dzymdynotoj, wajniejgi ir: nu jaunu godu wujciejt' barnus, un winim pirunot', kad kùks wyssajds, a wyssuwajrog auglejgs, ir tó: lełs dowons Diwa—kad jà waiag audziat'; a na izaudzatu pustiejt'. Sajminiki wajniejgi ir, sowu Sajmi un kołpus porsorot' ciieszki, kab òrdami aplejk kùka, pamòżam, kab namajtotu kùkus; kab dziejdami kùpus, sorgotùs nu darejszonas szkodiś.

Na wins nu Zienniku, taj godej un runoj: „Kamże mań strodot', badotiś un pracawot', kad por diesmit' godum byús auglis; a Diws że zyna, waj tik dziejwoszu? Kaj-daż wajadziejba diel cyta pracawot'?

Kas taj runoj un godej, bezalwiejgs ir, nagodnys worda cyłwaka! bet ir: kajby bezprotiejgs łups! tajds na pimiń uz to: „Ku tu „gybi, kab tiw cyti darejtu, dór tu po-

„szu cytim.“ „Kas tiw ir na łabi, nadór „cytam tó.“

Kab myusu Tawi, un Wacu Tawu prèt awi, taj bezdiwiejgi godótu un darejtu. Naturatumiem pawyssam Obulò, Gruszu, Sliwu, Wiśniu etc. kotras ir mùms gordas, un atnas na mozu pażytku.

Naturatumiem Akù, Nomù, Bazniejcu—na byutu pawyssam miájstru. Oj! bada, bada byutu mums! Nu kurnies tod, turam, tós Obielniejcas un gruszas pa tiejrumim; Un tús lełus Uzutus pa dòrzym, un ab Satom?

Myusu Tawi un Prèt-Tawi cytajzòk pawyssam dareja; runowa un godowa taj: „Nadagajdiejsim mies, tó dagajdiejs myusu barni, „un barnu barni.“

Redzòt' mili Zienniki! Bitiejtia bezprotiejga, kasgods madù łosa, kocz iaj kas gods ju at-jam; a taj cyłwaks turadams protù, nagrybi, ni diel siewi, ni diel cytù, kotry pieć tiewis dziejwos, nikò łoba padarejt', bet'dażam un pustiej itù łobumu, kurà cyts pawdareja.

Pòr kùku auglim; kaj tó: Obulim, Grúszom, un sliwkam, na tikwin Zienniks, waj

pajmť tobu naudů; bet' leu tur tobonu nu jom. *iksz Sajministias Kasdniejgas.*

Slykta tó ir, un nikam godna Sajminica, kotra namok padarejt' nikajda pažytka nu ugu, un nu kuka auglů.

Sietkurajs augliš kůka; ũgas, na tikwin tobas ir diel ęszsonas, bet' ir pōr eistu Zoli (lekarstwo; diel stymu, jō ir daspiejšzy, un jo, na daudz essi jōs ędiš. Jās spaks ir tajōs (lejdz rinas Doktoru). Atdzysynoju korstīmu, un dōra tiejru aszni iksz missas cýt-waka.

Wyssufobokajs un mitasirdiejs Diws, dud kůka aũglus; un ũgas tuťajk, kad cýt-waks wajrog wajadziejgs ir atdzysynoszonas; tů dōwonu Diwa siewkura Sajminica war pigatawiewjť uz wýssa goda.

Ugas Ziemnicas (Poziomki) gordas un wasafas ir; bet' jōs, pyrmok ęszsonas waiag diw rejziš porskofot' jwđini tiejra, ęst' wary ar pinu sōtdonu un majzi.

Ugas Mielniejcas (Czarnicy) augamas mieza, ęst', jōs zālas nawaiag daudz; ājsto: na cisz wasafas. bet' iskaltiejtas ciepli, piec izjnszonas majziēs tobas ir; a wyssuwajrog diel

stymu. Kad wadars ir cisz wolns, worejt' un nu jōs dzieryni daret'.
Ugas Bryuklenias (Brušnicy) sorkonas.

Aug' mieza, un pa dzirwanim: tobokas ir, diel wyssajdu waiadziejbu ne kaj mielniejcas; ajsto: war jōs miarciat', un kad ajskobš; war jōs turat' cik godů. Tiej dzyra cisz toba ir diel stymu; un tajka kōrsta wosoras, un diel wasafu. Nu tās ũgu, Sajmieniejcas tobas, tajtas dōra pryprawas.

Satasiejtas Bryuklenias waiag porlasiejť un porskofot' jwđini; tobokas ũgas izlasiejtas, waiag sabiart' pūda toba, ar paliwu izlita. Mozokas ũgas, waiag sabiart' utra pūda. Itů utru pūdu, waiag pastatiejt' uz guais; kab ũgas řabi, un cisz sasřidiejtus; kad ũgas pūda abkryš, tuťajk waiag pūdu nu guniš nu jmt', atdzysynot'. Kad atdziš, salisi tōs ũgas, kaj da drebi, un caur tů drebi Sufu nu ũgu izmikšit' ar tu Sufu, waiag ajzlit', ugas pyrmieja pūda, taj: kab sūla ap-jmtu ũgas. Itōs ugas wary datureť da jawnu ũgu.

Ugas tōs ar Sufu ajzlitās; ir tobas diel stymu: a wasafym uz ędinia, taj: wary durt'. Kad isciapsi blejniūs, abō piejragus, uz kajdas

Šwat-dinias, diel sowas Sajmiš; abó uz gudá kajda, diel gostú.

Páimši tós ugu nu páda, ar kúka liziejku; iz-likši uz talerczas; un jô dadiši na daudžmadá, kab drusku tikwiń absotdynof: tós ugas ar blejnim byús gordš un wasatš edins; un sieúkurajš zynoš kad tuma ustoba ir fo-ba un gudra Sajminiejca.

Ugas Awikšznišs (Maliny) ir gordas ést; bet' jós pyrmok észonas waiag jwdini izsko-foť; ajsto: jmuš daudž ir wyssajdu torpieniu. Nu tós ugu níkó cizš fo-ba nawar padarejt'; kaj tikwiń fo-bu etiki nu jás wary pada-rejt' taj:

Awikšznišs ugas, waiag iz-skoťot', un ab-tiejrejt' nu brúda un łapieniu; uz tóm úgom-pilit' fo-ba etikia, łaj taj pastot' uz Sauliš diw-dinas; pieć tó: tu etiki nu ugu salit'; un izlit' otkon uz jaunom Awikšzniú úgom, kab smo-ku nu ugu izwafktu; wary taj: un treszu rej-zí padarejt'. Uz goła etiki nu ugu salit' kaj-da traúka, tyúlen portajst' pór kajdu tiejru drebi; salit' butelkós, ar propkóm łabi ajzbošt', un turat' diel waiadziejbas. Tajšs etikis wys-sufoboka ir Zóla, łajka miera slimiejbas. Un

jô kas abstobš, jô dalkiši da daguna tó etikia; tyuleń pasamušiš. A diel wasatš tys etikiš, taj ir wajdziejgš. Łajka korsta wosoras; jô diw aba trejš liziejkas iliši da garcza jwdi-nia, fo-bš byús dzieryns.

Ugas Wisnias (wisnie). Tós ugas ir skobas un soľdonas. Póšzy zynoiti fo-ba tó ir lita, un gordas: bet' ásdami ugas wisnias, naréit' Kauleniuš wydiejus; bieja nutikszonas, kad nu tó; na wins numyra.

Ugas Sliwkas (Sliwki). War jós zalaš ést', bet' łabi daspiejuszas; pa wyssam nada-spiejuszas, níkod na édit', ajsto: cizš wodiej wiesielejbaj. War tós ugas kaltiejt' uz zimas. Jô kaltiesi ciepli, wierzš kab wina uga na-byútu uz utras; un kab uz wiersu byutu ar astieniom, ajsto: cytajžok soľdona súla izlie-cias. Tós ugas jo fo-bok byús daspiejuszas; tó byús gordokas un wasatokas.

Obutús un Gruszaz. Wary wysód por-dut', un pajmt' pór jom fo-bu naúdu; a jô, nawar kur portut', uz zimas taj wary jús iz-štobot'. Waiag Obúlus aba Gruszaz daspie-juszas, sagryšt' ar nazi uz na pawyssam pfo-nim gabalenim, sawiart' tús gabalenius uz di-

ga, kaj ziejlas. Tus digás ar obulim, pakort' sytta Ustoba, bét' na dyómus, un iskaltiejt'. Zimas tajka, jo da gryziniu, rocienu abò burkonu, daliksi drúsku tús Obulu, byús èdiás gords.

G O B O L S 6.

Ab wyssajdu Galé, diel èsszonas.

Galá ir tó łobs, un diel Ziemnikus Strod-nikus cisz styprynojsams èdiás. Wajdzatu tód starawiejtis, kab kocz diw rejzis Niedieli, turatu èdini ar gali. Łobá un starawiejga Sajminica, wysuwajrog ab tú starawiejtis pawin-na, kab jós Sajmie grytta dorba tajka; kaj tó: Sinaplatszonas, plauszona rudzu un woso-roja, kocz diw rejzis por Niedieli turatu galis èdini. Bét' pi myásu Ziemniku pa wysam ir cytajzok; un Sajminicas na mók tabi rendiejtis. Kad nukaús kajdu łápu, abò wiewry, kas dinas ad' gali, tolejdz, kolejdz wysu apjas un pabiejg; a kad pitryáks, tułajk gará tajká pa sprostam ad', bez nikajda ajz-leja.

Pa daudz sołom ir tajda ajzawieészona, Pujzy, un kolpi, zimas tajka, kad pabiejg

kulzonu, gul' wysu dinu bez nikajda dorba, a Wysuwajrog kad atjs nu Burlaku; wysu zimu porgul' ar wadarym uz auksúz, gajdiejdami wosoras. Wajze wini nawaratu ajz-pielniejt' naudas? jaú tó: sprasdami, abò tajstiejdami tiejktus; jaú tó tajstiejdami kajdus traúkus, abò piejdami wiczietis, wocielas, abò tajstiejdami komonas, un cytu wysasjdu dorbu? Wajze wini nawaratu ajzpielniejt' cik grószu uz swiezas galis?

A cyti zimas tajku porlajz uz kartom, piepiejdami Stajgodami da Krugim, un dzard ~~grajdwieni~~; tratiej brejwielt' naudú, por kotru waratu pierkt' galis.

Pots prots roda gajzy, kad dziert' waigtik, cik ir wajadziejbas, kab atdzysynot' stopstamicjbu; a paliku naudú, łobok, pagryst' uz łoba un gorda èdunia.

Nu porejgas dzierszonas Oła un brandiwienia aug' wadars, cyłwaks tiejk' tukłoks, bet spaká nasawajrynoús. Ir otkon pi júnus un tajdas nutikszonas; kad byúdami ajz-prasiejti uz kajdas malciejtias, uz kajda gúda, kaj tó: Uz kóžom, Krystobam, Biarom, iszonóm jaunús ústobòs; jauna j majziej; adlad bez má-

rás progorejgi, łetus kimyúsus gális rejot, a-ład' pòszu tukfumu; a caur tó: majtoj)ł' sień wadárus.

Na łabi dóra un tí, kotry dud' èst' gálj' slymim, un mozim bárnim; godódami, kad' wini nu tó èdina styprynosis. Bet' máty Gála ir tułajk tikwiń toba un styprynoiamą barcja; kad ir łabi ar zúbim uz smotkim gabalenim pakaudięta, un wadára łabi izgramiejka (przetrawione), bet' wadars slymu un mozu barnu, na tur da tám waiadziejga styp-ruma un spaka; gála jús wadara ilgi gul' dziejwa, nasagramaziej, pyúst', aszni majtoj un bizinięj; un na winis mierst' nu tó, a wyssu- wajrog mozim barnim tukfums gális ir luł' wodiejgs.

Waig sorgotis kab slymus łupus nakałt' uz gális, na tikwiń gála nu nawasatu łupu ir wodiejga; bet' un dwasza, garajnis iz-ejams nu slymo nakałta łupa ir wodiejgs. Iti prau- du, styprynoju nutikszone porgojusza goda 1847; biejama Mista Rejziękni taj:

Mieniesia Łopu dina 23. Pi Karawieja Kieniam izakołpowusza, *Ontona Andrejo- wa* ajz-slymowa gúws, un tresza diná spro-

ga. Cuttons, grybadams paziejt' nu kajdas waj- nies ięj sproga; izwiedia jń uz wazumu ajz- Mista uz tiejruma. Porgryzia jós wadaru, un izawieras, (un kaj jám rodiejos neatróda ni kajdas wajnies). Ajz-roka gúwi ziemie ar odi. Tresza dina pieć tó: ajz-slymowa pots; pajamia jń da Łazareta, leczéia, diéwia zólas; bet' nikas napalejdzicia, numyra. Doktori ru- nowa: kad is nu dwaszas un garajnia izéiama nu gúwis nusproguszas ajz-slymowa un nu tó: numyra, a gúwó biejia slyma uz slimiejbas, kaj Doktori sauc (Carbunculus) Karbunkufs.

Tajda pat' biejia nutikszone, Walksti Lu- dza pilis (Starostwo Lucyńskie). Wins Saj- miniks dakowa gúwi slymu, édia gali; gon- drejz, czeltras personas, nu tós Sajmieś numy- ra nu slimiejbas Karbunkufa, saucamas.

Wina sóła, na toł' nu Mistienia Krostaw- kys, ajz slymowa winam Sajminikam wierś. Zieminiks biejdamis, kab wiers jám nanusprog- tu, dakówa jń. Attiecieja tyłeni żydienś bie- diejgs kab pierkt' odbi; palejdzieja un odi ap- plust'; pierka, un nugoja. Sajminiks kocz re- dzeja, kad to wierstia zornas un płauszkas bie- ja zylas, un asznis małns; diel tó: pòts, un jo- sajmie édia gali tó wierstia.

Biediejs Żydieńs tyma posza dina ajzstymowa, dziedieja łauziejzoznu pa kańtym; uz reja abtyüksza jam koklys, taj, kad nawareja nikó nurejt; tresza dina swidry softi nu jô lejš; cãturta dina pańka nuskumiejs un namirejs; a pikta dina un numyra netajmiejs; ajsto, pamiatia Siwu un czetrús mozus biernienius, bez kimyńsa majieś un bez nikajda sposobã.

A Sajminiks un wyssa jô Sajmie, tresza dina pieć pačzoznas tós gális, ajz-stymowa, wiãmiã kaj ar jwdini dzãtonu; cińia naizscieju sopi wadara, tiku tik, wareja at-apyńtis; miãlã nu karstunia bieja sadadzynota, wãdars bieja atrauts. Kajmins tó Sajmienika nuskrẽja drejż da Doktorã, *Franks* Doktors łobs un mifasirdiejs uz biediejim Ziemnikim, tyuleń abtrauciã, un taj tikwin pasorgowa ziejmias (paroxyzmy) un izwajcowa drusku, kas sop; tyuleń pazyna kad wini ab-sabarowòs, abò ar kajdu wodieju èdini, aba ar tratini.

Ełabi cisz padareja, kad pasaucia łoba Dòktořa, a na wiejputnika kajda... Ajsto; caur Jô *Franka* starawiejzoznu wyssi atsawieściejš, tikwiń wins barns mozajs numyra.

Goda 1832 kad myńsu moła łupi cisz stymowa un gajsa. Wins miszkons Mistienia Warkłõnu, pierka wiersi pa wyssã na dõrgi, diel tó: ajsto, jań uz jô rodiejõs ziejmies mierã slimiejbas. Biediejs tys cõt waks godowa, kad nawareja niko łoboka padarejt; kaj kab tik pačẽ ar Siwu un barnin gális da walaj; łet stytku gotu atroda. Picć nukańzoznas wiersia, pasõciã, un pińka pynnu bũcu gális. Gãla isocia skõbt, un pasarodiciã uz wiersã gális putã. Nasawieraś uz tó: pasaciciã wõrejt; un èdia. Na por itgu łajku ajz-stymowa uz karstunia pywusa (gorãczka gniã) wysãsa missã jũs abstabiãra ar wõtim sorkono-zytym, kasby najis. Par diw Niedielãs pici cõt-wãki numyra tymã ustoba. Nu tó: wãrym paziejt; kad samajłõta, un nu nawasãta łũpa galã, caur pasõljejszoznu napasaprowiejis. Szkodã tikwiń sõla un pracas.

Dażãm pińs nu stymu gũwuu ir wodiejs wiesielejtaj. Bieja winã wita nutikszõna, naskur zam P'rejłũ tajla. Wins Ziemniks, ar Siwu un picim barnim, un ar kołpyńiu, põr cik dinn èdia pińũ nu guwieś, kołru trokajs Suis pakudieja. Wyssas tõs ostojnies personas, winã pieć utras, abtrõka, un ar brys-

mieigu smierti numyra. Lejda Swists un Si-ry nu tajda pina łasieji ir wodiejami.

Cieszki, tropòs tajdas nutikszonas, kad gu-wiàs łajka wosoras, dud' pinù ar asni; tys pait' nu portryùkszonas smòku dziejšleniù: tiesmini, tu pinu waiaġ lit' orà, sunim war ju dut'.

Kam wiesielejba un dziejwia ir miła un dorgà, łobok, łaj cik dinu porziejwoj ar sausu majzi, ne kaj èst' itù èdini, kotrys ir wodieġs wiesielejbaj, un atnas smierti.

Jó godoj nukaut' kajdu łupu uz gális; wiers':

1. Waj acs tò łupa ir spudras, jaukas, un waj war łabi stajgot'.

2. Waj ir łupam gramuklis (przežuwa-czka).

3. Waj rogi, aùs, purnis, Nośs un astia ir sołtas.

4. Waj łups nałajz nu mutis slika, waj nasaròdas plàgna, abò kajda na tiejra tiecie-szona nu dagùna, ocu abò aùsiu.

5. Waj nawa uz łupa najza, abò kajdu wòliu; a wysuwajrog uz gotwas, kokta, pur-pia, abò uz miłalis.

6. Pi guwis tesmiñs; waj na ir korsts abò abtyùks.

Jo tòs wajnies pasorgosi uz łupa, nawa-iaġ jò kaut', tolejdž, kolejdž, byuś pa wyssam wasafs.

A jo nukausi łupu, un sajmśi odù, un pa-sòrgosi kad zam odàs uz gális ir wòti un pyutielas sorkonas abò małnas; abò witom kra-paci dzafłoni, kaj smiedziñs. Jo uz plauszkom, sirdies, oknu ir pyùtielejτίας, kotras, jò: por-miksi iz-je' bruds smirdieġs. Jo žukłtis pyù-szlejt's ir porok lełs un cits. Jo zornas ir sor-konas abò zyłas. Un jo stymowa uz wolnu-ma wadara (Laxa). Ziejmias; kad łups bieja slyms; na èd' itòs gális; nuwiad' ju uz tiejru-ma toł'; iz-roć dùbi diw arszynus dziłuma, un ajzrok ziemie tù gali. Łobok turat' tajdu szkodi iksz Sajmestis, ne kaj, nu tò stymot' un numiert'.

Jo łups nułauz's kòju, jo pòrsaduśis, abò jo, byuś nu kajdas nibiejs pryczynas nuraniej's; wary èst' gali jò; beł tyuleñ waiaġ ju da-kaut', kolejdž neapjñs jà wyssu karstiñs.

Tiełł kotrys ziejdieja slymu guwi, jo gry-bi kaut', waiaġ atszkierł' nu guwiàs, dzir-diejt' ju ar wasatu pinu, abò barot' ar kajtu

baruki por div Nietielas; a tułajk gryż jū uz galis, drusy èd', na wodiejš.

Wuszkas jo stymoj uz atrauszonas wadāra (Laxa), abò uz abtyukszonas; abò stymojamòs uz slimiejbas piviejgas (choroby gniè) na èd' galis, gāla nu tajdu wuszku ir cisz wodiejga wiesielejbaj. Bet' gali nu wuszku stymojamu uz gryžszonas (Zawròt' g'łowy), un kotras stymoj uz jwdinia slimiejbas, wary èst', bet' napadaudž; kab tikwiñ na bytū. **Wuszkas** pawyssam iskottuszas. Dieltò: taj stymojamas waiag drejžok kaut'.

Cyukà abò **Wiepry**, jo grybi nakaut'; wierys, waj nawa uz mialis kajdu pyùbeleni, abò wotiu; a wysuwajrog, waj nawa abyùk; szonas uz kòkta, a jo nukowi, wierys waj nawa uz p'auszkom wotiu. Jo gali cyukas abò wiepra ir daudž smolkùs kajzierniejzy **Wegru**; ti wengry, nikò na wodiej; bet' jo uz oknu ir pyùtielejtias, un nu tús pyùtieleù iz-j' stapniùms smirdiejgs, na èd' tòs galis.

Galis nu stymu cyuku; ni swiezas èst', ni dyùmòs kjùpynot', ni sòlejù, žyczeju, wysod ir wodiejga.

Dasàs wacas, wysod ir wodiejgas, jo daudž èssi un swiežu.

Wosoras łajka, un łajka kòrsta, nawa-iaj kaut' cyukas abò wieprus uz galis; aj-sto: jòs tyma łajka wysuwajrog stymoj uz kòkta tyukszonu; un tys ir: cyuku **Karbunkuls**.

Zyrgi ir mùms cisz wajadziejgi, ir ejšti tawaryszy myusù pracas; ir wini lejda, kaj spornas cytwaka, un ejšti draugi myùsu dziej-wies; **Mieš** zyrgù galis na adòm nu diwieju pryczynu: **Pyrna**: Kad zyrgùs szanawojom por jus pracas. **Utra**: kad uz jim pracawojam da padiejam wacumam tolejž, kolejž tik-wiñ odà, kauty, un ~~Wiesis~~ spalik.

Kieustie Szwe ~~Wiesis~~ Kieustie Danijs-ad; **Zyrgù** gali swiežu, ~~Wiesis~~ sòlejtu; na ir wodiejga wiesielejbaj.

Ziwiàs wyszas warym ~~Wiesis~~ bet' jòs, łabi' waiag izworejt'; un da ziwion sòla ne žalot': jo nadwòrejsi ziwion ~~Wiesis~~ ejštin-ajz - wodiejs.

Ziwiàs łajka nierzonàs; **Ziwiàs** nu tús prudù un **Azarù**, kurymòs nawa upiù, un **Ziwiàs** nu tò jwdinia kuryma tynus mierciej; na pawyssam èdiniš ir wasats.

Silkias, wysod ir èdiniš wasats, kab tik-wiñ nabyùtu cisz wacas, aba sapywuszas.